

Tájékoztató a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) eddigi tevékenységéről

A **1698/2005/EK Tanácsi rendelet 67 - 68. cikkei** előírása szerint minden tagállam, így hazánk is **2008. december 31-ig** nemzeti vidéki hálózatot hozott létre, melynek feladata, hogy összefogja a vidékfejlesztéssel foglalkozó szervezeteket és közigazgatási szerveket, amelyek az Európai Vidékfejlesztési Hálózatba szerveződnek. Az **MNVH** a Tanácsi rendeletnek megfelelően megkezdte munkáját. A Hálózat működése és jogszabályi keretbe foglalása érdekében az ÚMVP Irányító Hatósága és a Hálózat kialakításával megbízott miniszteri biztos irányításával az FVM kialakította a magyar jogi hátteret, melyek összefoglalva a következők:

- Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtott vidékfejlesztési támogatásról szóló **1698/2005 EK Tanácsi rendelet** és módosítása (74/2009/EK Tanácsi rendelet). Ennek 68. cikke előírja, hogy *„Minden tagállam nemzeti vidéki hálózatot hoz létre, amely összefogja a vidékfejlesztéssel foglalkozó szervezeteket és közigazgatási szerveket.”* A 67. cikke rendelkezik arról, hogy *„Európai Vidékfejlesztési Hálózatot kell létrehozni a közösségi szintű vidékfejlesztés területén tevékenykedő nemzeti hálózatok, szervezetek és közigazgatási szervek hálózatba szervezése céljából.”*
- A **2008/168/EK Tanácsi határozat**, mely meghatározza az Európai Vidékfejlesztési Hálózat szervezeti kialakítását.
- A **1060/2008 (IX. 26.) Kormány határozat**, amely az FVM mellett a hálózat munkájában öt tárca közreműködését rendeli el.
- A **131/2008 (X. 1.) FVM rendelet**, mely részletesen meghatározza az MNVH célját és feladatait, illetve a szervezet létrehozását és a regisztráció folyamatát.
- A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter **2/2009. (FVÉ 2.) FVM utasítása**, mely a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat irányítási és működtetési rendjéről szól.

A vidékfejlesztésben érintettek közül mintegy 6000-an regisztráltatták magukat (önkormányzatok, vállalkozók, civil szervezetek, stb.) 2009. december 02-ig. 2009 júliusában a rendeletben nevesített **11 szakterület megalakult**, kijelölték képviselőiket és megfogalmazták konkrét szakmai célkitűzéseiket, feladataikat, valamint azt, hogy mit várnak a hálózat irányításától, a hálózat munkájában résztvevő tárcáktól, a szolgáltatóktól, milyen kiadványok készítését, illetve milyen szakmai programok megszervezését tekintik legmegfelelőbbnek, milyen ajánlásokkal, javaslatokkal kívánnak élni a kormányzati vidékpolitika formálása érdekében.

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat céljait, feladatait, eszközeit, a társadalmi egyeztetéseken, valamint az MNVH Tanácsa által is jóváhagyott **MNVH Cselekvési Terve tartalmazza. A megvalósításhoz szükséges forrást az Irányító Hatóság biztosítja. A 2009. szeptember 21-i FVM Miniszteri Értekezlet döntésének, valamint az ÚMVP Monitoring Bizottsága novemberi módosításának megfelelően, a 2009- 2013 időszakra 26 millió Euró áll rendelkezésére. A források 75%-a a Cselekvési Tervben foglalt feladatok megvalósítását, míg 25% az MNVH intézményi működését szolgálja. Természetesen a források felhasználása az Európai Unió szabályoknak megfelelően a kifizető Ügynökségen keresztül, a szigorú eljárásrendeknek megfelelően történik.**

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

A **hálózat tevékenységével segíti** a vidék térségeiben az információáramlást, a tudáskapacitás bővítést, illetve közösségfejlesztést, elősegítve ezzel vidéken a szemléletváltást is. Támogatja a társadalmi-, gazdasági-, kulturális együttműködést, elősegíti a termelő ágazatok szerveződéseit, elősegítve ezzel is a piacbefolyásoló, érdekérvényesítő képességet, és a nemzetközi együttműködés lehetőségeit.

Az MNVH közvetlen célja

Az MNVH célja az FVM rendelet szerint „**a vidékfejlesztésben érintett kormányzati és önkormányzati intézmények, társadalmi szervezetek, szakmai testületek, gazdálkodó szervezetek információs és együttműködési hálózatba szervezése, tevékenységük összehangolása a vidék társadalmi-gazdasági fejlődése, a felzárkóztatás, valamint a támogatási források hatékony felhasználása érdekében.**” Továbbá cél a gyakorlat orientált térségközi és nemzetközi kapcsolatok kiépítése, a magyar nemzeti érdekek és értékek nemzetközi képviselete. Az MNVH tevékenysége nyomán az Európai Vidékfejlesztési Hálózatban együttműködő 27 tagország megismerheti a magyar fejlesztési eredményeket, de a hazai vidékfejlesztő közösségek közvetlenül is tanulhatnak a külföldi mintákból.

A Hálózat **Főtitkára** (Pásztóhy András miniszteri biztos) és az MNVH **Állandó Titkársága** 2008 októberében kezdte meg munkáját. Az MNVH további szervezeti egységei 2008 decemberében jöttek létre: a 171 szavazati jogú taggal rendelkező **Tanács** és a 31 fős **Elnökség**, továbbá megválasztották az MNVH **Elnökét**, Glatz Ferencet (akadémikus, miniszterelnöki megbízott). A Tanács tagjai között a jogszabálynak megfelelően képviselteti magát a 96 LEADER Helyi Akciócsoport, a Földművelésügyi Érdekegyeztető Tanács és az ÚMVP Monitoring Bizottság tagsága, valamint felkérések alapján a vidék fejlődésében résztvevő közéleti személyiségek.

Az MNVH testületeinek főbb tevékenységei

Az MNVH Tanácsa, mint az MNVH legfőbb érdekegyeztető, javaslattevő szerve eddig két alkalommal ülésezett (2008. december 02. Tisztségviselők megválasztása, a hálózat tevékenysége fő irányainak kijelölése; 2009. június 24. az MNVH Cselekvési Terv elfogadása).

Az Elnökség eddig három alkalommal ülésezett (2008. december 02., 2009. január 26., 2009. május 15., 2009. október 21.), áttekintve a vidékpolitika több fontos, aktuális ügyét. Ennek keretében a legfontosabb témakörök pl. a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérség projektsomagja, a reformszövetség javaslata az önkormányzati rendszer átalakítására, tájékoztató a vidéki hálózatok megalakulásáról az EU-ban, a vidékfejlesztés és forrásai Magyarországon, a tanyák helyzete, Út a munkába program, KALÁKA program.

A hálózat elnökének, illetve elnökségének kezdeményezésére több országos vidéki fórum került megrendezésre (Győr, Lajosmizse, Szabadka, Gödöllő, Budapest). A rendezvényeken foglalkoztunk a sikeres vidék kérdéseivel, a tanyák jelene és jövőjével, a határmenti együttműködések lehetőségeivel, a Közös Agrárpolitika kimunkálásával, a fiatal gazdák helyzetével.

Az MNVH Főtitkára, illetve Állandó Titkársága irányítja, szervezi – az **FVM Vidékfejlesztési-, Képzési és Szaktanácsadási Intézetével** közösen, a hálózatban résztvevők bevonásával–, a Cselekvési Terv megvalósítását, melyben kiemelt szerepe van a 11 szakterületben résztvevőknek és azok képviselőinek, valamint a hálózat végpontjaiként is működő 173 Helyi Vidékfejlesztési Irodának.

Az MNVH Cselekvési Terve és szakmai feladatellátás

Az MNVH tevékenységét az uniós és hazai elvárásoknak megfelelően a Cselekvési Terv mentén végzi. A 2009. évi **Cselekvési Tervet** a Tanács június 24-i ülésén elhangzottaknak, illetve az előzetesen a tanácsstagoktól, illetve a HVI-ktől beérkezett véleményeknek megfelelően véglegesítettük, melyet a Minisztérium vezetése elfogadott.

A hálózat képviselte részt vett több vidéki programon, ahol ismertette a hálózati munka eddigi eredményeit és a közeljövőben várható szakmai munkavégzés további lépéseit. Több Falu napi rendezvényen és a **Magyar Vidék Napján** is részt vettünk, ahol a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat munkájáról tartott Pásztóhy András főtitkár tájékoztatót.

Az MNVH munkájában résztvevőkkel, közttestületekkel, intézményekkel, társtárcákkal, azok hálózataival illetve a 11 szakterület képviselőivel több közvetlen egyeztetést folytattunk, hogy a szakmai hálózatok hogyan, mely területeken tudnak hatékonyan együttműködni a vidék fejlődése érdekében. Tapasztalataink alapján számtalan szakmai témakör körvonalazódik, melyek kibontására az együttműködés feltételeit az MNVH biztosítja.

Az Elnöki Munkabizottság keretein belül a társtárcák képviselőivel az alábbi feladatokat kívánjuk megvalósítani. Az egyes tárcáknak:

- milyen feladatai vannak a vidékfejlesztésben?
- ezekhez milyen intézményei, hálózatai vannak?
- Az intézményeknek/hálózatoknak milyen feladatai vannak.
- milyen együttműködési lehetőségek vannak a tárcák intézményi rendszerei között?

Ezek ismeretében az alakuló bizottsági ülésen megvizsgáljuk a szervezetek együttműködési lehetőségeit illetve a párhuzamosság feltárásával kapcsolatos teendőket, ami feltétlenül javíthatja a futó EU-s programok megvalósítását és annak hatékonyságát is.

Az MNVH Állandó Titkárságának munkatársai részt vettek és folyamatosan segítik munkájukkal a **Válságkezelés és bizalomerősítés Kormányprogramban az FVM feladataként megjelenő Agrár-foglalkoztatást segítő Programiroda tevékenységét**, ahol a vidéki foglalkoztatás részleteinek vizsgálata, feltárása, a különböző párhuzamosan futó, és egymásra épülő munkafázisok koordinálása a feladat. Ebben a hónapban végeztük a Programiroda Cselekvési Tervét, amelynek a végrehajtása a Kormánykabinet októberi döntését követően folyamatosan kerül megvalósításra.

Kapcsolatfelvételt és tárgyalást folytattunk az NFÜ Koordinációs Irányító Hatóságával a leghátrányosabb helyzetű kistérségek fejlesztési ügyeiben szükséges együttműködésről, valamint az SzMM miniszteri kabinettel

Regisztráció a Hálózatba

Mint ismeretes, a hálózatnak nincs formális tagsága, a regisztráció minden hazai vidéki szereplő számára nyitott, melynek keretében tematikus szakterületek választhatók. **A regisztráltak száma** 2009. december 16-ig **5956, amelyből 3665 fő magánszemély.**

A regisztrált szervezetek közül forma szerint a legtöbb *helyi önkormányzat, egyesület, Kft. továbbá önkormányzati költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, Bt., alapítvány és intézményeik, őstermelő, társas vállalkozás, szakmai szervezetek és érdekképviselők.*

Tematikus szakterületek

A hálózatba jelentkezők a jogszabályban meghatározott 11 szakterület közül átlagosan kettőt-hármat jelölnek meg, melyekben szeretnék ismereteiket bővíteni, szakmai kapcsolataikat szélesíteni.

A szakterületek:

1. Fenntartható energia szakterület: a megújuló energiaforrások (nem csupán biomassza) alkalmazása iránt érdeklődők számára;
2. Állattenyésztés, állattartás szakterület;
3. Szántóföldi növénytermesztés szakterület;
4. Élelmiszer feldolgozás szakterület: magában foglalja az elsődleges feldolgozást, az élelmiszeripari vállalatoktól a helyi termékek előállítójáig (gyümölcs, zöldség, tej, hús, gomba);
5. Vidéki örökség szakterület: a vidék kulturális és természeti örökségének megőrzésében érdekelt tagok;
6. Kertgazdaságok és természet közeli gazdálkodás szakterület: a gyümölcs-zöldségtermelés, a bio-, öko-, és egyéb alternatív termelési módok iránt érdeklődők számára;
7. LEADER szakterület: minden LEADER-szerű együttműködésben érintett tag számára;
8. Erdészet és vadgazdálkodás szakterület;
9. Turizmus és vállalkozásfejlesztés szakterület;
10. Társadalmi integráció, humán erőforrás- és szolgáltatásfejlesztési szakterület: magában foglalja a vidéki közösségi- és közszolgáltatások, társadalmi felzárkóztatás témáit;
11. Tudás, innováció, kutatás-fejlesztés, informatika szakterület.

A **szakterületek mentén történő gondolkodás és munka** elkezdődött. 2009 júliusában **11 szakterület megalakult**, kijelölték képviselőiket, novemberre megfogalmazták konkrét feladataikat és elvárásaikat. Megtörtént a **szakterületi képviselők** írásos témajavaslatainak összesítése, melyek alapján a szakterületi képviselők összevont értekezlete meghatározta a munka további feladatait és irányát.

Szakosztályok

Az MNVH Elnöksége javaslatára kezdeményeztük, hogy a hálózatban résztvevőknek, úgy a Tanács tagjainak, mint a regisztráltaknak, illetve a szakterületek képviselőinek, hogy az eredményesebb együttműködés érdekében nagyobb, összehangoltabb szervezeti egységekbe célszerű szerveződni. Ezek a nagyobb szakmai egységek az ún. szakosztályok lehetnek. A négy szakosztály követi az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program egyes tengelyeit. A szakosztályok keretei között – belső szakmai önállóságuk megtartása mellett – működnek tovább a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózatról szóló 131/2008. (X. 1.) FVM rendelet szerinti 11 szakterület is, melyek az elmúlt időszakban kijelölték képviselőiket, meghatározták főbb feladataikat.

Nemzetközi kapcsolatok

A Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat részt vesz az Európai Vidéki Hálózat munkájában, mely a hálózatunk kialakításának időpontjában, **2008. október 1-én** kezdte meg munkáját, az első **EVH Koordinációs Bizottság** ülésével. Az Európai Bizottság (továbbiakban: Bizottság), előzetes szakmai egyeztetéseket követően alakította ki a szükséges jogszabályi háttérrel, illetve gondoskodott a feladatok külső szolgáltatók általi megvalósításáról. Éppen ezért már a 2008. októberi időpontot megelőzően is egyeztetéseket folytattunk az illetékes szervezetekkel.

Kiemelt célunk a gyakorlat-orientált térségközi és nemzetközi kapcsolatok kiépítése, a magyar nemzeti érdekek és értékek európai képviselése. Az MNVH tevékenysége nyomán az Európai Vidékfejlesztési Hálózatban együttműködő tagországok megismerhetik a magyar fejlesztési eredményeket és a hazai vidékfejlesztő közösségek is tanulhatnak külföldi mintákból. Az MNVH részt vesz, a már fent említett Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH) munkájában. Ennek keretében részt veszünk az EVH Koordinációs Bizottsági- és Leader albizottsági munkájában, továbbá az EVH Tájékoztatási Központja által megvalósított szakmai munkákban is.

A nemzetközi együttműködési területeink meghatározása folyamatos kialakítás és fejlesztés alatt van az előző programozási időszakok tapasztalatainak és eszközeinek felhasználásával, azonban már most jelentős együttműködési területeket tudnak kínálni.

Meggyőződésünk, hogy az Európai Vidékfejlesztési Hálózatnak (EVH) kiemelt szerepe lesz az Európai Unió 2013 utáni új agrár-vidékpolitikájának formálásában, a vidéki Európa igényeinek megfogalmazásában. Reményeink szerint a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat tevékenysége is befolyásolni fogja a következő évek magyar vidékpolitikáját pozitívan, a vidéki emberek és a gazdálkodók hasznára. **Szem előtt kell tartani, hogy ez a feladat Európai Unió kötelezettségként előnyöket biztosít a jogosultak számára, de felelősséget is ró Magyarországra, az agrár-vidékfejlesztés vezetésére.**

Magyarország eddigi sikeres hálózatépítő munkájának elismeréseként 2009 szeptemberében hazánk adott otthont a Nemzeti Vidéki Hálózatok találkozájának, ahol vendégül láttuk a tagországok vidéki hálózatainak felelős tisztségviselőit, az Európai Bizottság- és az Európai Tájékoztatási Központ delegációját (Contact Point) is. A rendezvény fő témája a kommunikációs stratégiák azonosítása volt. A szakmai megbeszélés megrendezése, kivitelezése mellett kiemelt célunk volt az is, hogy a delegáltak betekintést nyerjenek a magyar vidék életébe, annak értékeit közvetlenül is bemutassuk nekik. A rendezvényt ezért összekötöttük vidéki tanulmányúttal és részt vehettek több rendezvényen is.

E rendezvénnyel is felhívtuk az Európai Unió döntéshozóinak figyelmét az Unió vidékpolitikájának fontosságára, melyben megfogalmaztuk a magyar vidék érdekeit és igényeit is.

Kihívások, feladatok,

Szándékaink szerint a hálózati tevékenységgel elősegítjük a vidéki térségekben:

- a közösségek fejlődését, az információáramlást, a helyi tudáskapacitás bővülését;
- a hatékony gazdasági, társadalmi és kulturális együttműködéseket;

- az agrár termelő ágazatok érdekérvényesítő, piacbefolyásoló szerepének növelését;
- a vidék által létrehozott, előállított közjavak fölértékelődését;
- szemléletváltást, a vidékfejlesztés újszerű térségi, integrált, komplex megközelítésében;
- a nemzetközi együttműködés lehetőségeit és tapasztalatainak hasznosulását.

Számos további kihívással is szembe kell néznünk, melyek közül a legfontosabb kérdések:

- Hogyan tudunk megfelelni a hálózatba csatlakozó regisztráltak sokféle elvárásainak?
- Hogyan és milyen eredményekkel tudjuk közvetíteni az alulról – pl. a szakterületekről - kiinduló kezdeményezéseket, igényeket a politikai döntéshozók felé?
- Hogyan, miben mérjük eredményeinket egy-egy szakterületen és hol határoljuk be a közvetítendő információk körét?
- Hitelesen tudjuk-e megmutatni hazai valós eredményeinket, értékeinket itthon és Európában?

Összefoglalva tehát a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat a jogszabályoknak, valamint az elvárásoknak megfelelően megkezdte munkáját. **A meghatározott feladatok megvalósításához kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a Hálózat céljait, feladatait, eszközeit tartalmazó, a társadalmi egyeztetéseken is jóváhagyott cselekvési tervet sikeresen hajtsuk végre a vidék fejlődése érdekében.**

Budapest, 2009. december 19.

Pásztohy András
Miniszteri biztos, MNVH főtitkár

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa